

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY
PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Üi.:

Tel.:

E-mail:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) . bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **panaszos** képviselőként előterjesztett panasz tárgyában, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete alapján megismételt közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasz az előállítás időtartama, továbbá a bilincselés tekintetében

h e l y t a d o k,

minden egyéb tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közzétételétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti kereset a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban a Pp. 397/J § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikus előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos (képviselője útján)
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton panaszt terjesztett elő a vele szemben fogatosított rendőri intézkedés alkalmazása miatt. A Panaszos kérte, hogy kifogásait a Panasztestület vizsgálja ki.

A panaszos a panaszában előadta, hogy *-n a * szám alatti, az Önkormányzat tulajdonát képező bérlakás kiürítése iránti perben született jogerős határozat végrehajtására került sor.

A panaszos – a végrehajtást fogatosító önálló bírósági végrehajtó megérkezése előtt – aktivista társaival felsorakozott az érintett lakás körfolyosójára nyíló bejárati ajtó előtt, hogy jelenlétével akadályozza a bírósági végrehajtást, a lakás kiürítését, így kívánván felhívni a közvélemény figyelmét a Magyarországon egyre több embert érintő lakhatási problémákra, az elhelyezés nélküli kilátások embertelenségére.

Az önálló bírósági végrehajtó felszólította az aktivistákat, hogy a végrehajtást ne akadályozzák. A felszólításnak az aktivisták nem tettek eleget, ezért az önálló bírósági végrehajtó a rendőrség közreműködését kérte.

A rendőrség képviselője egyenként felszólította az aktivistákat, hogy igazolják magukat. Az aktivisták iratait a rendőrök – az egyes személyek személyazonosságának megállapítása nélkül – összegyűjtötték. A rendőrség képviselője felszólította az aktivistákat, hogy hagyjanak fel a cselekményükkel, ugyanis azzal jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követik el, továbbá tájékoztatást adott az előállítás és a kényszerítő eszközök alkalmazásának a lehetőségéről. A felszólításnak a csoport néhány tagja eleget tett, a többi aktivista a helyén maradt.

Az általános felszólítást, továbbá más aktivistákkal szembeni intézkedés megkezdését követően, a más aktivistákkal „összekapcsolódó” panaszost a rendőrség képviselője ismételt felszólította a szabálysértés abbahagyására, valamint tájékoztatta az előállítás és a kényszerítő eszközök alkalmazásának a lehetőségéről.

A panaszos – élve „a polgári engedetlenség eszközével” – a felszólításnak nem tett eleget és passzív ellenállást tanúsított, ezért a rendőrök testi kényszert alkalmaztak vele szemben és leválasztották az aktivisták élőláncáról. Az ernyedtesthelyzetben lévő panaszost a lépcső felé húzták, majd megbilincseltek. A panaszos a lépcsőn, a saját lábán – a rendőrök kíséretében – ment le, majd a ház előtt várakozó rendőrségi kisbuszba ültették be, ahol hosszabb idő eltelte után igazoltatták. Ülő testhelyzetben a panaszos nem tudott eleget tenni a felszólításnak, ezért az igazoltató rendőr vette ki a hátsó zsebéből az okmányait.

Ezután a panaszost a Rendőrkapitányságra szállították további több aktivistával együtt, ahová dél körül került előállításra. A panaszos ezután a rendőrség udvarán várakozott bilincsből, hogy sorra kerüljön az előállító helyiségben. A bilincset * óra és * óra között vehették le a panaszosról. A panaszos a szabálysértési eljárási meghallgatását követően, körülbelül * óra körül távozatott.

A Panaszos részletesen kifejtette, hogy álláspontja szerint a rendőrség minden jogalapot nélkülöző módon állította őt elő és bilincselte meg, továbbá kifejtette, hogy megítélése szerint az előállítás időtartama sértette a személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

A Panaszos – panasz szerint – a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban, „alapjogsértés” elnevezésű pontban – nevesítve – az alábbiakat kifogásolta:

- az előállítás indokoltságát;
- az előállítás arányosságát;
- az előállítás időtartamát;
- a bilincselését.

A Panasztestület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy az előállítás jogalapja kapcsán nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga. A Panasztestület a

panaszos előállítását arányosnak ítélte meg, így álláspontja szerint ennek kapcsán sem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

A Panasztestület a panaszos előállításának az ideje kapcsán a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogának a súlyos sérelmét állapította meg, mert az aránytalanul, szükségtelenül és indokolatlanul hosszú volt a jogkorlátozással elérni kívánt célhoz mérten, illetve a 8 óras időtartam leteltét követően a rendőri szerv vezetője engedélyének hiányában jogalap nélküli is volt. A Panasztestület álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A főkapitányi döntéssel szemben a panaszos – képviselője útján – a törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete a főkapitányi határozatot (a továbbiakban: határozat) hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében a következő megállapításokat tette:

„Az új eljárásban a bíróság fenti megállapításaira tekintettel kell döntenie a felperes rendőri intézkedés ellen benyújtott panaszáról. Az előállítás arányosságát az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának mindkét fordulata körében vizsgálni kell, akként, hogy volt-e olyan legitim cél, amely csak az előállítással volt elérhető. A megismételt eljárásban nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bíróság az előállítás időtartama, továbbá a bilincselés tekintetében a fentiek szerint jogszabálysértést állapított meg.”

„(...) az alperes határozatának indokolása ezzel szemben nem tartalmazta a két törvényi fordulat vonatkozásában az alperes által megállapítottak értékelését külön-külön, így nem állapítható meg, hogy az alperes az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. vagy II. fordulata alapján látta úgy, hogy a felperes előállítására kellő jogalap birtokában került sor (...).”

„(...) az előállítás jogalapjának körében a határozat indokolása sérti a Ket. 72. § (1) bekezdésének ea) és ef) pontjait.”

„(...) határozat ebben a körben arra hivatkozott, hogy a felperes ellenszegülését és a szabálysértés tovább folytatását más módon nem lehetett megtörni, továbbá, hogy nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében. Ebből következően a legsúlyosabb, személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedésre kizárólag abban az esetben kerülhet sor, amennyiben enyhébb intézkedés foganatosítása az elérni kívánt célra nem alkalmas. Az alperes határozatában nem jelölte meg azt a célt, amely a felperes esetében csak az előállítással volt elérhető, különös tekintettel arra,

hogy – a hivatkozott jelentésben rögzítetten – a felperest az intézkedő rendőr az általa alkalmazott testi kényszerrel az aktivisták étláncából való leválasztását követően, annak eredményeként felállította, a felperes a lépcsőn a saját lábán ment le, a személyazonosító

okmányát pedig már ezt megelőzően átadta a rendőröknek, továbbá, ahogy erre a felperesi képviselő helytállóan mutatott rá, a szabálysértési eljárás lefolytatásához nem volt szükséges a felperes jelenléte, melyet alátámaszt azon körülmény is, hogy a szabálysértési határozatot akként hozták meg, hogy a felperes a vallomástételt megtagadta. Mindezekből következően az alperes határozata az előállítás arányossága körében az érdemi indokok hiánya miatt nem felelt meg a Pp. 339/B. §-ában foglaltaknak, az előállítás jogszerűsége ezért a jogkorlátozással elérni kívánt cél hiányában az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata körében a bíróság által érdemben nem volt felülbíráható.”

*„(...) A felperes alappal hivatkozott arra, hogy közigazgatási iratok között felelhető több olyan irat, melyek a fentiekkel szemben pontosan tartalmazzák azt, hogy az előállítás megkezdésének ideje * napjával * óra * perc volt, és az előállítás * óra * percig tartott. Ezt tartalmazza így a *-n kelt igazolás nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről, továbbá ugyanezen időpontokat tartalmazza a szintén ugyanezen a napon kelt nyilatkozat az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről, valamint a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról, de a letéti tárgyakról felvett jegyzőkönyv is.”*

*„Minderre tekintettel a bíróság a rendőri jelentéssel szemben a fentiekben részletezett alperesi közokiratok tartalmát fogadta el, megállapítva, hogy a felperes előállítása * óra * perctől * óra * percig tartott, szemben a határozat szerinti * óra * perces kezdő időponttal. Az alperes ezért megsértette az Rtv. 33. § (3) bekezdését, hiszen az előállítás időtartama a 8 órát meghaladva 8 óra 05 percig tartott.”*

„(...) osztotta a felperes álláspontját a tekintetben is, hogy az Rtv. 48. § c) pontja nyelvtani értelmezése szerint a megakadályozás szó jelentése értelmében meg kell valósulnia egy olyan konkrét, szökési szándékra utaló magatartásnak vagy körülménynek, amit csakis bilincs alkalmazásával lehet megtörni. A szó jelentésére tekintettel a bilincs alkalmazása nem szolgálhatja a megelőzést, hiszen a megakadályozás szűkebb fogalom a megelőzésnél. A szökés potenciális, távoli lehetősége önmagában nem teremt jogalapot a bilincs használatára, megjegyezve, hogy jelen esetben a bizonyítékok alapján megállapíthatóan még e körülmény sem volt megállapítható.

A bíróság a kifejtettek alapján megállapította, hogy az alperes a bilincs alkalmazásával megsértette a tényállás feltárási kötelezettségét, valamint az Rtv. 48. § c) és d) pontjaiban foglaltakat is.”

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadvány;
- jelentés az előállítás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- parancsnoki vélemény és kivizsgálás előállítás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- osztályvezetői átirat;
- rendőri jelentés;
- kapitányságvezetői átirat;
- előadó ív;
- az önálló bírósági végrehajtó rendőrségnek címzett, *-n kelt megkeresése;
- nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről, a panaszos előállítás során tett nyilatkozatai;
- igazolás az előállítás időtartamáról;

- jegyzőkönyv eljárás alá vont személy meghallgatásáról;
- *-én kelt határozat szabálysértési eljárásban;
- az Osztály átiratai;
- a Robotzsaru Neo Integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelő rendszerben készített, majd kinyomtatott, „Ügyirat adatai” című és a Rendőrkapitányság ügyében végzett eljárási cselekményeket rögzítő adatlap;
- a Rendőrkapitányság ügyében az ügydöntő határozat átvételét igazoló, szám nélküli irat;
- a rendőri szervezeti elem vezetőjének átirata.

IV.

A panaszos panaszában utalt 2 db internetes címre (linkre), amely címeken videofelvételek érhetőek el a kilakoltatásról, illetőleg a rendőri fellépésről.

A közigazgatási hatósági eljárás megindulását követően a hatóság – a tényállás tisztázási kötelezettségéből adódóan – beszerezte (CD lemezre lementette) a felvételeket.

Az egyik felvételen az televízióadó „magazinműsorának – a témával kapcsolatos – 10 perc 31 másodperc hosszúságú riportfilmje látható. A riportfilmbe a panasz alapját képező kilakoltatással kapcsolatban szólnak meg különböző interjúalanyok, illetőleg a kilakoltatás végrehajtása alkalmával készült, egy-egy kiragadott részlet látható.

A másik felvétel 1 perc 10 másodperc hosszúságú, amely a körfolyosó távolabbi végéről készült és a végrehajtással érintett lakás bejárati ajtajánál zajlott eseményeket rögzítette, amint 4 fő rendőr éppen egy aktivista kiemelését végezte az „élőláncból”.

A felvételek kapcsán megállítom, hogy a rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása szempontjából releváns adatokat, információkat nem tartalmaznak, ezért azokat bizonyítékként az eljárás során nem vettem figyelembe.

V.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos által előterjesztett panaszban megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdés szerint a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre is. (Pl.: 1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.)

VI.

A rendelkezésre álló – a III. részben felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

Az önálló bírósági végrehajtó a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 45. §-ra való hivatkozással, *-n kelt – végrehajtói eljárásban való rendőri közreműködés érdekében – megkereséssel fordult a Rendőrkapitánysághoz, a * szám alatti ingatlan birtokba adása (kiürítése) tárgyában.

A végrehajtásra kötelezett lakása előtt – nagy médiaérdeklődés mellett – aktivisták is tartózkodtak, akik egymásba kapaszkodva kívánták megakadályozni a végrehajtói eljárás megkezdését.

A végrehajtó tájékoztatta a jelenlévőket a végrehajtási cselekmény okáról, menetéről. Figyelmeztette őket az eljárás akadályozása esetén várható jogkövetkezményekről, valamint felszólította őket, hogy ne akadályozzák a végrehajtói eljárást. A végrehajtó figyelmeztetését és felszólítását a jelen lévő aktivisták figyelmen kívül hagyták, ezért az önálló bírósági végrehajtó rendőri közreműködést kért a helyszínen tartózkodó rendőröktől (Vht. 45. § (1) és (2) bekezdése).

Az eljáró rendőröket az Rtv. 13. § (1) bekezdése, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. § (1) bekezdése alapján intézkedési kötelezettség terhelte, amely alapján többször felszólították a csoport tagjait, hogy magatartásukkal ne akadályozzák a végrehajtási eljárást. Tájékoztatást adtak, hogy amennyiben nem hagynak fel a magatartásukkal, akkor jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését (a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 216. § (1) bekezdése) valósítják meg.

Az aktivisták a rendőrök többszöri felszólítása ellenére sem hagytak fel aktív ellenállással, ezzel akadályozták a végrehajtási eljárás lefolytatását, ezért – mivel a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatták, illetőleg velük szemben a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható volt – a kényszerítő eszköz alkalmazásának a kilátásba helyezésére történt figyelmeztetést követően, megkezdtek az aktivisták előállítását a Rendőrkapitányságra.

Az előállítások során az intézkedő rendőrök az ellenszegülés megtörésére testi kényszert, valamint azokkal szemben, akik nem voltak hajlandók az együttműködésre bilincset alkalmaztak. A panaszost megbilincseltek. Az előállított személyi szabadságának korlátozására, valamint a fogvatartottak tényleges elhelyezésére a Rendőrkapitányság előállító helyiségében került sor. A panaszossal szemben az előállítás *-n * óra * perctől * óra * percig tartott. Az előállító helyiségben * óra * perctől * óra * percig tartózkodott.

Az intézkedéssel érintett személyek részére az előállításukról igazolást állítottak ki. Tekintettel arra, hogy a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatásának a feltételei fennálltak, ezért az érintettek meghallgatása, illetve a szabálysértési eljárásban hozott határozatok kihirdetése megtörtént. Ezt követően az előállított személyeket szabadon bocsátották.

VII.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében a határozatot hatályon kívül helyezte, és az ORFK-t új eljárás lefolytatására kötelezte.

A rendőri intézkedés elleni panaszok vizsgálata során az alábbiak kerültek megállapításra.

1.) Az előállítás jogalapja

A Vht. 45. §-a alapján „(1) A végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülés esetén a végrehajtó tájékoztatja az ellenszegülést megvalósító személyt az ellenszegülés esetén követendő eljárásról és az ellenszegülés következményeiről, és közvetlenül a legközelebbi, általános rendőri feladatokat ellátó helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett a végrehajtó intézkedésének befejezéséig.

(2) Ellenszegülésnek minősül, ha a jogszerű végrehajtói intézkedéssel érintett személy

a) nem veti alá magát a végrehajtói intézkedésnek és fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni, vagy

b) a végrehajtói intézkedés során a számára jogszerűen adott végrehajtói utasításokat nem hajtja végre, és ezzel akadályozza a végrehajtói intézkedést.”

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 19. § (1) és (2) bekezdése szerint „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;”

Az Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése alapján „Aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

A Szolgálati Szabályzat 5. § (3) bekezdése szerint „Ha az intézkedés alá vont a rendőr felszólításának nem tesz eleget, az intézkedő rendőr „A törvény nevében!” felszólítással figyelmezteti, hogy szigorúbban lép fel.”

A Szolgálati Szabályzat 37. § (1) és (3) bekezdése szerint „Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonságára megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszcselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá - ha a végrehajtási kényszcselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri - végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszcselekményt.

(3) A rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszcselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés b) pontja szerint „Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdés a) és b) pontja szerint „A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

A határozat VI. részében rögzített tényállás szerint az önálló bírósági végrehajtó a Vht. 45. § (1) bekezdésben rögzítetteknek megfelelően végrehajtotta a hatáskörébe tartozó

intézkedéseket, ennek alkalmával a lakás ajtajában ülő, illetve álló személyeket tájékoztatta a végrehajtási cselekmény okairól, lefolytatásáról, valamint felhívta a figyelmüket, hogy amennyiben a végrehajtást akadályozzák a helyszínen jelen lévő rendőri erők segítségét fogja kérni. A csoport tagjai a végrehajtó felszólításának nem tettek eleget, ezért a Vht. 45. § (2) bekezdése alapján rendőri intézkedést kért.

Az intézkedést foganatósító rendőrök felszólították a lakás ajtajában ülő, illetve álló aktivistákat, hogy a lakás ajtaját hagyják el, ne akadályozzák a végrehajtást végző önálló végrehajtó munkáját.

A rendőrök – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 5. § (3) bekezdésére – a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával ismételten felszólították a csoport tagjait, hogy cselekményükkel hagyjanak fel, ugyanis annak továbbfolytatásával szabálysértést valósítanak meg.

A panaszos a rendőr többszöri felszólításának sem tett eleget, aktív magtartást tanúsítva ellenállt a rendőri utasításnak. Az Rtv. 19. § (1) és (2) bekezdése egyrészt előírja, hogy a rendőr utasításának mindenki köteles eleget tenni, másrészt az ellenszegülés esetén a rendőr jogosult a törvényben meghatározott intézkedéseket és kényszerítő eszközöket alkalmazni. Emellett arra is rá kell mutatni, hogy a panaszos csak a testi kényszer alkalmazását követően, rendőri felügyelet mellett hagyott fel az addig tanúsított magtartásával. Megjegyzem, semmi – főként a panaszos és társainak magatartása – nem biztosította a rendőrt arról, hogy a panaszos a cselekményével végleg, vagy az előállítás nélkül is felhagyott volna. Erre a kérdésre azonban – mint be nem következett körülményre – bizonyítást nem lehet lefolytatni. Ezek elmaradását, ezáltal a közrendnek megfelelő állapot beálltának előmozdítását nem lehet a rendőrök terhére, vagy jogsértő intézkedésnek értékelni. Az enyhébb kényszer elégséges volta ugyanezen okból – erre vonatkozó tények hiányában – nem bizonyítható, így az arra – akár vallomások alapján – levont következtetés feltételezés volna csupán, amellyel a döntéshozó a Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségét sértené meg.

Tekintettel arra, hogy a panaszos Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésében foglalt cselekményt magatartásával kimerítette, az annak abbahagyására történt felszólításoknak pedig nem engedelmeskedett, ezáltal megvalósította az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának 1. és 2. fordulatában foglaltakat, így a rendőr jogszerűen mérlegelhette az előállítását, melyet fogamatba is vett.

Ezért megállapítom, hogy az előállítás jogalapja az adott tényhelyzetben megvolt.

2.) Az előállítás arányossága

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése alapján *„A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”*

Szolgálati Szabályzat 5. § (4) bekezdése alapján *„A rendőri intézkedés során úgy kell eljárni, hogy a rendőr megelőzze megtámadását, lefegyverzését, továbbá akadályozza meg, hogy a figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.”*

A panaszos előállítására a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azért került sor, mert a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedett, aktív ellenszegülő magatartást tanúsított, így cselekményével a Szabs. tv. 216. §-ában foglalt szabálysértést valósította meg, melyet további felszólítások ellenére is aktív ellenszegülésével folytatott.

Az előállítás célját az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja az 1. és 2. fordulatban nem hozza a címzettek tudomására, arra következtetni lehet.

Az 1. fordulat tekintetében, mivel az előállítás oka a szabálysértés elkövetésének rendőri felszólítás ellenére történő tovább folytatása, így vélhetően célja a tovább folytatás fizikai eltávolítás útján történő megakadályozása. E cél nyilvánvalóan felmerült a panasz tárgyává tett esetben is, hiszen önkéntes teljesítéstől a panaszos tevőleg elzárkózott a fizikai kényszerítésig. Annak helyszíni mérlegelése során, hogy vajon a panaszos a testi kényszerrel történt eltávolítás után, és az ezt követő, helyszíni szabadon bocsátását követően – a kényszer megszűnése után – visszahelyezkedik-e a jogsértő magatartást elkövető pozíciójába a rendőr kétség kívül okszerűen igenlő választ adott, hiszen semmi sem utalt arra, hogy a panaszos azután nem kíván ellenszegülni. Ahogy az ítélet a bilincselés jogszerűségének értékelése körében kifejtette, az aktivista csoport magatartásából éppen arra lehetett következtetni, hogy az aktivisták előre megbeszéltek szerint önként jelentek meg a helyszínen a célból, hogy az ott tanúsított magatartásukkal a lakás ajtajában egymással összekapaszkodva való ülésükkel a végrehajtást megakadályozzák. Az ítélet is rögzíti, hogy a rendőrök is e következtetésüket foglalták jelentésükbe. Figyelemmel tehát ezen okszerű rendőri következtetésre megállapítom, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján nem tekinthető aránytalannak az előállítás, mivel az előállítás e fordulat alapján történő mellőzésének elégségességére sem bizonyíték, sem vélelmező tény nem mutatkozott. A közvetlen rendőri felügyeletből kikerülve a panaszos visszahelyezkedhetett volna a jogsértő pozíciójába, vagy a tevékenységet más módon akadályozhatta volna. A rendőrtől – ahogy mástól sem – várható, a törvény sem várja el a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozó teljes bizonyosságú következtetést. Ez lehetetlen cél volna. Csak feltételezhette a panaszos elutasító magatartása alapján az együttműködési szándékának hiányát. Próbára tenni egy az intézkedés a kényszerítő eszköz alkalmazásáig többszörösen és kizárólag ellenszegülő személyt az intézkedés helyszínén felelőtlen, és a Szolgálati Szabályzat 5. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségbe ütköző magatartás lett volna. A panaszosnak éppen elég ideje volt meggondolni, hogy az ellenszegülésének jogkövetkezményeit felmérje, és értékítéletének megfelelően döntsön. Ezt meg is tette, az ellenszegülés mellett döntött. Ezt a következtetést támasztja alá az ítéletnek a bilincselés jogszerűségének értékelés körében rögzített tényállása is, amely szerint *„Magatartásuk következményeit, így előállításukat vállalták...”*.

Az előállítás az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont 2. fordulatában foglalt esetét megvizsgálva megállapítható, hogy ott az előállítás feltételét határozza meg a jogalkotó, ez pedig az eljárás azonnali lefolytathatósága, a céljáról pedig hallgat. A szabálysértési eljárás szabályaira tekintettel azonban lehet következtetni a célra is, hiszen az eljárás azonnali lefolytatása nem jelenti azt, hogy az eljárás alá vont személy jogait a hatóság csorbíthatná. A nyilatkozattételhez való jogától ilyen esetben sem lehet senkit megfosztani. A jog biztosítása mögöttes célként ilyen esetben fennáll. Az államnak az azonnali felelősségre vonásra irányuló – e jogszabályi rendelkezésben is benne foglalt – igényét elvitatni nem jogosult a jogalkalmazó. Az eljárás azonnali, tehát késedelem nélküli lefolytatásának legbiztosabb módja, hogy a panaszost nem idézik egy jövőbeni, percre pontosan csak hosszabb időintervallum beiktatása esetén meghatározható időpontban történő meghallgatásra, hanem rendelkezésre állását biztosítják. A nyilatkozattétel biztosítása – amint azt a tények mutatják –, pusztán egy formális eljárási jogosultság biztosítása lett volna, a panaszos érdemben nem kívánt nyilatkozott. Emellett az alapeljárás azonnali befejezésének is feltétele a szabálysértési hatósági döntés azonnali közlése, mely szintén személyes jelenléttel teljesíthető leggyorsabban. A későbbi

időpontra idézés tehát az azonnali eljárást az azonnaliságtól, mint alapvető lényegétől fosztotta volna meg.

A fentiekre tekintettel megállapítom, hogy az előállítás arányosságára irányuló panasz mind az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának 1. és 2. fordulatára tekintettel egyaránt alaptalan.

3.) Az előállítás időtartama

Az Rtv. 33. § (3) és (4) bekezdései szerint „*A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.*”

(4) „*Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.*”

A Szolgálati Szabályzat 30. § (3) bekezdése alapján „*Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.*”

A Ket. 109. § (4) bekezdése alapján: „*A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el.*”

A panaszos állítása szerint az előállítása aránytalanul hosszú ideig tartott. A panaszos együttműködő volt a rendőrökkel, így nem volt olyan körülmény, amely okot adhatott volna, a hosszú időtartamú előállítására. Egy egyszerű megítélésű szabálysértésről volt szó, amely körülményeit már a helyszínen tisztázni lehetett volna.

A bíróság álláspontja szerint „*A felperes alappal hivatkozott arra, hogy közigazgatási iratok között felelhető több olyan irat, melyek a fentiekkel szemben pontosan tartalmazzák azt, hogy az előállítás megkezdésének ideje * napjával * óra * perc volt, és az előállítás * óra * percig tartott. Ezt tartalmazza így a *-n kelt igazolás nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről, továbbá ugyanezen időpontokat tartalmazza a szintén ugyanezen a napon kelt nyilatkozat az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről, valamint a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról, de a letéti tárgyról felvett jegyzőkönyv is. Ezen iratok a Rendőrkapitányságán keletkeztek a felperes befogadását követően, azokat megállapíthatóan nem a helyszínen intézkedő rendőrök látták el aláírásukkal, azonban ezen okiratok is közokiratok, így a közokiratokra jellemző bizonyító erejük miatt azok figyelembe vételétől nem lehet eltekinteni, A bíróság utal arra, hogy az alperes a határozata indokolásában ezen ellentmondást nem oldotta fel, erre a perben még csak kísérletet sem tett, csak azt hangsúlyozta, hogy az előállítás időtartama a szükséges mértéket nem lépte túl.*”

A bíróság ítélete szerint „*(...) a bíróság a rendőri jelentéssel szemben a fentiekben részletezett alperesi közokiratok tartalmát fogadta el, megállapítva, hogy a felperes előállítása * óra * perctől * óra * percig tartott. szemben a határozat szerinti * óra * perces kezdő időponttal. Az alperes ezért megsértette az Rtv. 33. § (3) bekezdését, hiszen az előállítás időtartama a 8 órát meghaladva 8 óra 05 percig tartott.*”

Az ítéletben foglaltakra tekintettel megállapítom, hogy a panaszos előállítása * óra * perckor kezdődött és * óra * percig, * óra * percen át tartott, mely jogsértő volt.

4.) Bilincselés

Az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján *„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy*

c) szökésének megakadályozására,

d) ellenszegülésének megtörésére.”

A Ket. 109. § (4) bekezdése alapján: *„A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el.”*

A panaszos a bilincs alkalmazásának jogszerűségét és e körben az eseményről készült felvételek bizonyítékok köréből történt kirekesztését is kifogásolta. Megítélése szerint a határozat azon része, amely szerint a bilincs alkalmazására a panaszos szökésének megakadályozása és ellenszegülésének megtörése céljából került sor, nem helytálló.

A bíróság megállapította, hogy a határozatban *„(...) a szökésre történő hivatkozás a bilincs jogalapjaként azért nem volt elfogadható, mert olyan jellegű konkrét magatartás kifejtéséről, amely alapján következtetni lehetett volna a szökési szándékra, a felperes esetében nem merült fel adat. Az aktivista csoport rendőri jelentésben is rögzített magatartásából ezzel ellentétben éppen arra lehetett következtetni, hogy az aktivisták előre megbeszéltek szerint önként jelentek meg a helyszínen a célból, hogy az ott tanúsított magatartásukkal – a lakás ajtajában egymással összekapaszkodva való ülésükkel – a végrehajtás foganatosítást akadályozzák. Magatartásuk következményeit, így az előállításukat vállalták, ezért nem volt életszerű az a feltételezés, hogy ezen előre eltervezett, szándékegységben megvalósított magatartással ellentétben szökést kíséreljenek meg. Ezen túlmenően a helyszínen jelenlévő rendőri létszám és a média ott megjelent képviselői, valamint az események általuk való rögzítése ekként utólagos rekonstruálhatósága miatt is teljes mértékben alaptalan volt a szökésre történő hivatkozás. Rámutat a bíróság ezzel összefüggésben arra is, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint nem minden eljárás alá vont aktivistával szemben tartották szükségesnek a bilincs alkalmazását, amely tény a szökés megkísérelhetőségét szintén cáfolja.”*

Megállapítható továbbá, hogy a bíróság *„(...) osztotta a felperes álláspontját a tekintetben is, hogy az Rtv. 48. § c) pontja nyelvtani értelmezése szerint a megakadályozás szó jelentése értelmében meg kell valósulnia egy olyan konkrét, szökési szándékra utaló magatartásnak vagy körülménynek, amit csakis bilincs alkalmazásával lehet megtörni. A szó jelentésére tekintettel a bilincs alkalmazása nem szolgálhatja a megelőzést, hiszen a megakadályozás szűkebb fogalom a megelőzésnél. A szökés potenciális, távoli lehetősége önmagában nem teremt jogalapot a bilincs használatára, megjegyezve, hogy jelen esetben a bizonyítékok alapján megállapíthatóan még e körülmény sem volt megállapítható. A bíróság a kifejtettek alapján megállapította, hogy az alperes a bilincs alkalmazásával megsértette a tényállás feltárási kötelezettségét, valamint az Rtv. 48. § c) és d) pontjaiban foglaltakat is.”*

Az ítéletben foglaltakra tekintettel megállapítom, hogy a panaszos az intézkedés során szökésre utaló magatartást nem tanúsított, ezért vele szemben a szökés megakadályozása érdekében alkalmazott bilincselés jogszerűtlen volt.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk és a IV. cikk;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 29. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdés II. fordulata, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 15. § (1) és (2) bekezdése, 19. § (1) és (2) bekezdései, 33. § (2) bekezdés f) pontja, 33. § (3) bekezdése, 47. §-a, 48. § c) és d) pontja, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (9) bekezdése;
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 45. § (1) és (2) bekezdése;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216. § (1) bekezdése;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (3) bekezdése, 37. § (1) és (3) bekezdése, 39. § (2) bekezdés a) pontja, 39. § (3) bekezdés a) és b) pontja, 41. § (1) bekezdés g) pontja, 41. § (4) bekezdés b) pontja, 41. § (6) bekezdés a) és aa) pontja.

Budapest, 2017. november „ „

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos**